

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, poštni predal šte. 168.
Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 13.807.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 9.
Četrtkova
»Naprejeva« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetsko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Najnižji instinkti in najvišji profiti.

Trboveljska premogokopna družba ima neverjetna bogastva. Koliko so vsa ta bogastva vredna, tega ne ve nihče, tudi upravni svet TPD sam ne. Ta vrednost se vsak dan izpreminja, vsak dan in vsako uro je večja. Za koliko se večja bogastvo TPD, to je odvisno od zavednosti delavstva sploh, zlasti pa od njenega delavstva, in to predvsem od zavednosti tistega njenega delavstva, ki dela v trboveljski občini. Ta zavednost je po prevratu silno trpela od komunističnih agentov provokatorjev na eni in od socialpatriotskih izdajalcev na drugi strani. Oboji so rovarili med delavstvom v interesu kapitala, zlasti kapitala TPD, in oboji so zdaj združeni, da rovarijo še nadalje. Prej so delali razdor, da je moč delavskih organizacij padla, sedaj delajo zedinjenje, da bi združeni agenti brez enotnega programa lahko vodili delavstvo tako, kakor hoče TPD.

Uspeh tega levičarskega in desničarskega izdajstva je tolikšen, da se bogastvo TPD tako hitro večja, da zavladuje čim dalje bolj ne le v Sloveniji, ampak tudi v vsej državi. Vlade so v krizi, TPD pa nikoli.

Bogastvo TPD ni v nikakršnem primernem razmerju z njenim akcijskim kapitalom. Ta kapital ne znaša niti toliko, kolikor slov. delavstvo na leto zapije. Dividenda 50 odst. zato tudi nič ne pomeni, čeprav znaša milijone. To je kaplja v morje. Drugi profiti TPD pa niso kaplje, ampak so reke, so mogočni veletoki. Neobdaveni veletoki. Rade Pašić naj se skrije, čeprav je o njem inspektor Stojadinović ugotovil, da bi moral plačati 30 milijonov davka, pa ga ni plačal niti fika.

Narodno gospodarstvo ni narodno gospodarstvo, če narod ne gospodari. Če se posamezniki lahko odtegnejo dolžnosti, ki jih nalagajo drugim v tem večji meri, se ne more govoriti o redu v državi. Če se pa taki posamezniki rinejo h koristim in ugodnostim, ki jih je državna skupnost namenila vsem, je to nered, ki mu enakega ne najdemo drugod ko v srednjeveški cerkvi. Zato se ta nered tudi enako brani kakor srednjeveška cerkev: tam je vladala inkvizicija v obrambo vere, tu vlada zakon v obrambo reda v državi, oboje pa je le hinavska obramba nereda.

Pametni in pošteni ljudje so protestirali in ti protestanti so tudi »navadnim« ljudem izbojevali pravico čitati Sv. pismo in si v njem poiskati obrambnih sredstev proti hierarhiji, proti vladajočim posameznikom. Od takrat so minula že 4 stoletja, čas je že torej, da storimo korak naprej in da protestiramo! Pa ne le za pravico do čitanja Sv. pisma, stare in lepe pravljice knjige, ampak tudi za pravico do čitanja moderne knjige življenja, da vpogleda v narodno gospodarstvo.

Protestanti so zahtevali javne razlage Sv. pisma, mi zahtevamo javnih računov. Javnih računov o narodnem gospodarstvu, da postane res narodno, javnih računov zlasti o državnem gospodarstvu, ne pa da mora velika država plesati po volji par delničarjev TPD, ki upravljajo javno samo smešno majhen delniški kapital, tajno pa imajo nedopusten vpliv na vse gospodarstvo in politiko s pomočjo lastnega

tajnega kapitala in s pomočjo tujega javnega in tajnega kapitala in s pomočjo lastnih in tujih, narodnih in mednarodnih, malih in velikih, javnih in tajnih hlapcev in dekel.

Javnih računov zahtevamo. Nič več in nič manj. Pa ne tako javnih, kakor bi neki demagogi radi, češ, država naj preišče knjige TPD. Kdo je ta država? Če pride kak uradnik iz centralne preiskovalne volitve v Delavsko zbornico in če potem vse, kar je videl in slišal zamolči in če čitamo potem, da je država našla vse v najlepšem redu, no — mi ne smatramo tega za pošteno preiskavo in nam taka državna kontrola nič ne velja. Državna kontrola mora biti javna kontrola. Javni računi morajo biti dostopni vsem državljanom, tudi tistim, ki »nič ne razumejo«.

Ta naša zahteva po javnih računih je povsem upravičena, nihče nima korajže trditi nasprotno. V praksi pa so vse stranke nasprotnice javnih računov, ker nimajo članstva, ker tvorijo te stranke le gg. voditelji, tem voditeljem bi pa pri javnih računih predla preklicano slaba. Kakor kristanoveci ne marajo javnih računov v Konsumnem društvu za Slovenijo, ker bi se potem videlo, da so klobase kupljene po 4 Din, delavec jih mora pa plačati po 10 dinarjev, tako bi tudi pri TPD videli iz računov mnogo takih postavk, ki ne smejo pred oči tistih »ki ničesar ne razumejo«, ker bi ti »nerazumni« spoznali, da ne gre za razum, ampak za sleparstvo. Kakor smo pred leti iz računov Jadranske banke videli, da je iz »zgub« te banke dobivalo »Jutro« milijonske podpore, tako bi se podobne lepote pokazale tudi pri TPD, samo večje bi bile in bolj »vsestranske«. Kdo bi se pa še čudil, če zato nobena stranka ne mara resno nastopiti za javno kontrolo nad TPD?

Ena stranka pa je, ki se niti teoretično ni postavila na stališče javnih računov, ampak ima drzno čelo delati se iz javnih računov noreca. To je kristanovska SPJ.

Te stranke sicer pravzaprav ni, niti njenega glasila ni, niti ni njenega programa, še manj pa članov. Pomislite, da se o njenem voditelju Kristanu splošno trdi, da ni njen član! O »Delavski politiki« vsak dan lahko slišiš in čitaš, da ni strankino glasilo. V tem listu lahko čitaš, da se ne drži nobenega programa, ker programi razdružujejo. »Del. pol.« pa hoče pisati le to, kar združuje, ne pa tega, kar razdružuje. O članstvu pa je še bolj gotovo, da ga nikjer ni, ker vsi agitatorji te stranke agitirajo za nepolitično delovanje, zato ne smemo nikjer niti povedati, da so stranka! Tudi ne izveš nikjer nobenega imena, na »Del. pol.« sta pa podpisana dva »nepolitična«: Golouh in Pastorek. Zadnji še posebno rad razlaga, da je pri Kristanu samo v službi, nikakor pa ne v stranki, tako da ta možakar agitira pravzaprav samo za svojo službo.

Seveda vse to ni tako! Ta stranka je, samo pokazati se noče, ker je za načelo tajnosti. Ta stranka ima tudi program, a pokazati ga ne sme, ker kapitalisti že imajo svoje stranke, delavci bi pa za takim programom ne šli. Tudi svoje glasilo ima, a povedati

ne sme, da ga ima, kajti kako smešno bi izgledalo, če bi bilo pod imenom »Delavske politike« napisano, da je političen dnevnik nepolitične stranke! Ali pa če bi dajale razne zadruge nepolitične podpore političnemu listu tiske stranke, ki je ne marajo. To bi bilo vendar presmešno! Ta stranka ima pa tudi člane! Nekaterim zavednejšim ljudem je tudi znano, da je teh članov toliko, da se razdeljeni v kurije. V prvi je samo častni član Anton Kristan, ki se ne udeležuje, ker je že na razpoloženju. V drugi kuriji so šefi raznih zadrug, bolniških blagajn, bratovskih skladnic, Delavske zbornice in drugih takih »nevtralnih« institucij, ki jih vzdržujejo delavci. V tretji kuriji so odborniki »razrednih« strokovnih, gospodarskih in kulturnih (po tistem tudi političnih) organizacij, zaupniki in drugi podpiranci. V četrti kuriji je delavstvo iz »mase«, ki jo tvorijo vse organizacije. V peti kuriji so pa vsi gospodje volilci, tisti, ki po vsakih volitvah upravičeno kričijo: »Mi smo zmagali!« Upravičeno kričijo tako, kajti kadar gre 5. kurija s klerikalci, zmaga pri teh, kadar gre kam drugam se obrne zmaga na tisto stran. Volilna zmaga namreč. Gospodarska zmaga pa je pri tem kuriatnem sistemu vselej na strani TPD, zato TPD ta sistem zelo velikodušno podpira, tako da slavni člani te stranke ne plačujejo niti pristopnih izjav niti članarine, nasprotno, prvi dve kuriji imata še celo funkcijske doklade, prva le častne, druga pa čeprav manj častne, še vedno dovolj upoštevanja vredne. Tretja kurija nima doklad, pač pa se nadeja nje in zato pridno dela in marsikatero grenko požre. Zadnji dve kuriji imata popolno svobodo in nikakih dolžnosti, razen če kdo smatra za dolžnost plačevanje indirektnih javnih in tajnih davkov in pa sprejemanje volilnih direktiv.

Ta stranka torej je in še celo zelo velika je, če s štejemo člane vseh kurij (1+20+400+5000+10.000) najdemo, da ima 105.421 članov in da je torej najmočnejša — to so dokazale tudi volitve v Delavsko zbornico.

In ker je ta velika in močna stranka proti načelu javnosti, zato se TPD ni treba prav nič bati javne kontrole. Kar uboga naj dober nasvet te stranke in naj namesto redukcije uvede tretjinsko praznovanje. Delavci bodo v 14 dneh še več nakopali nego dozdaj v treh tednih, plačati pa bo treba samo dva tedna, tretji teden bodo pa člani 5. kurije pili in to pride TPD zopet v korist.

Samo eno vprašanje je, ki ni popolnoma rešeno: Kaj če bi zavednost rasla bolj nego kričanje? Kaj če bi molk na slavnostni pobožnosti v Trbovljah 21. t. m. ne pomenil soglasja, ampak samo poslušanje. Če tako je moral g. Uradnik dokazovati potrebo svoje resolucije s tem, da je konferenca vse temeljito preudarila in se morala odločiti za manjše zlo. Torej se je poslužil dokazovalnega načina svetih koncilov. Zdi se, da se ta gospod temeljito moti s Topalovičem vred — čeprav sta po shodu svojo barko obrnila in skušata sedaj tretjinsko praznovanje, ki je bilo predlagano od TPD, pokazati kot zahtevo, ki naj jo šele vlada izsili! Da bo izgledalo bolj bojevito...

Rudarji bodo najbrž v vsakem slučaju bojevit. Za občinske volitve se bodo še dalje zanimali, če bodo reducirani, bodo poiskali drugo delo in ga tudi našli (spomlad gre v deželol) če bodo pa prisiljeni v praznovanje, bodo nosili proletarsko zavednost v tako široke kroge, da bo 5. kurija kmalu popolnoma iz SPJ in s tem tudi iz odvisnosti od TPD.

Beograjska glavnjača.

Kosta Novaković, bivši komunistični poslanec, je objavil preteklo nedeljo v zagrebškem »Jutarnjem listu« pismo, v katerem je opisal razmere v beograjskih policijskih zaporih, takozvani glavnjači.

Tako poroča: Metode preiskovanja (v policijskih zaporih se nahajajo obenem tudi oni, ki so v sodni preiskavi) so srednjeveška inkvizicija. Nasilje in batine so edino sredstvo, ki se ga policija poslužuje pri preiskovanju in zaslišavanju političnih in drugih osumljencev. Ne bom govoril o svojem lastnem slučaju, čeprav so me na zverinski način tepili v prisotnosti dveh meščanov pri preiskavi na mojem stanovanju. Neštevilno je slučajev, da pretepajo osumljence brez priče. Ko sem bil v zaporu, ni bilo nobenega oddelka, v katerem bi aretiranih ne bili pretepali in jih v najhujšem mrazu ne pustili v betoniranih celicah brez vse oprave. Izmed političnih jetnikov so pretepli tedaj razen mene še Milivoja Kaljevića (tajnika neodvisnih sindikatov), Milodraga in Milutina Petrovića, Ivanića in Milivoja Stojanovića iz Niša, ki so ga tako pretepli, da ga je policija kaznovala dvakrat s policijskim zaporom (prvič 10, drugič 15 dni) samo radi tega, da so med tem časom zginili znaki pretepanja in da ne bi sodišče moglo po teh znakih ugotoviti poškodb. Nekega Slovenca je pisar enega izmed pol. komisarjev pretepel skoraj do smrti. Vrgel ga je na tla in ga vlekel za lase tako dolgo, da je imel polne roke las. Ime naj zamolčim, dokler zadeva ne pride pred sodišče. Zdi se mi, da je po nedolžnem obtožen neke tatvine. Zaročenko nekega političnega jetnika sta dva policijska agenta tepila in za lase vlekla, ko je bila zaslišana pot priča.

Osebnostno svobodo je beograjska policija za jetnike popolnoma odpravila. Državljskih pravic ni. Zato je razumljiv protest vse evropske kulturne javnosti brez ozira na stranke. Temeljnih državljskih pravic nima nihče, če se policiji zljubi. Pri tožbe mi niso dovolili. Niti eden odstotek jetnikov nima pravice pritožiti se, čeprav je to po zakonu izrečno dovoljeno.

Pa preiskava? Je taka, da si slabše misliti ne moremo. Zlasti za nepolitične osumljence. Niti advokati, ki jih rodbine osumljencev najamejo za branilce, ne morejo do svojih klijentov. V beograjskih policijskih zaporih smatrajo osumljence že za obsojene, točnejše: za v robstvo obsojene. Pred preiskovalnega uradnika prideš samo, če te sam pokliče, zahtevati to, te pravice ni. Ko sem bil v zaporu, so nekateri čakali zaman po 15 dni, da bi prišli do preiskovalnega uradnika in zahtevati pri aretaciji odvzeti denar,

ali da govore z advokatom. (Hrana v policijskih zaporih je — črn kruh.)

Vsi človeški ozirajo se poteptani. V sobi, ki meri 40 do 50 kvadratnih metrov, je bilo za časa, ko sem bil jaz zaprt, vedno 120 do 140 ljudi! Ljudje so se dušili in davili ko v peklu, dasi je bila temperatura na prostem pod 0 stopinj. — V preiskovalnih zaporih, v katerih se nahajajo osumljenci mesece in leta, leži v sobi, dolgi 6 m in široki nekaj nad 2 m, poleti stalno 35 do 40 ljudi. Treba je pogledati v tako strohnelo, ogabno in okuženo sobo z zidovi, črnimi kakor oglje! Treba pogledati to, pa narisati sliko pekla ali sliko neodvisnosti onih, ki imajo oblast v tej državi in ki sramotijo to državo pred vsem svetom! — Vprašati se moram, kako da vse te stvari še niso prišle pred parlament.

Ni dolgo tega, kar je bil v Belgradu bivši francoski municijski minister in sedanjí ravnatelj Mednarodnega urada za delo pri Zvezi narodov, Albert Thomas, ki je baje socialist. SPJ časopisi so pisali o banketih, ki so mu jih priredili v Belgradu vladni ljudje in sodruga so ga imenovali. To smo čitali. Nismo pa čitali, da bi ga bil kdo opozoril na to, o čemer piše Novakovič. Naj sodi kdo o Thomasu kakorkoli, nekaj bi bil moral mož storiti, če bi ga bil kdo povedel v glavnjačo. »Internacionalno priznani socialisti« pa seveda na kako internacionalno akcijo ne utegnejo misliti, ali pa ne smejo.

Razno.

r Občinske volitve v Trbovljah so mnogo — če ne vse — pri redukciji rudarjev. Kapitalistična vlada poskrbi, da vzamejo državne železnice nekaj manj premoga, pa ima TPD takoj skladišča nabašana. Kristanovski agenti iz Del. zbornice razširjajo mnenje, da je redukcija potrebna in da je za obrambo potrebno vreči vsa načela v koš in se »združiti«, to se pravi, sprejeti Kristana za voditelja. Gg. Krušič, Uratnik in Topalovič priznava, da »komunisti« Sedeja, da razlaga zbeganim reduciranjem, kako da je treba iti v volitve enotno. Za tiste, ki ne verjamejo Sedeju, ker se je polakomil kristanovske koruze, pokličejo še »skrajnega levičarja« Marcela Žorga, in tudi ta konstatira, da je kriza na vrhuncu, take še ni bilo nikoli, zato da je treba »revolucionarno« zlesti pod Kristanov plašč — ne, tako ni rekel, Kristana še omenil ni in če bi ga omenil, bi rekel, da Kristan nima pri enotni fronti in pri »Delavski politiki« nič opraviti — pač pa je priporočal tudi on enoten nastop pri volitvah. To se pravi, da naj neorganizirani rudarji nikakor ne postavljajo svoje lastne liste, ampak naj volijo socialpatriote — ne, tudi te besede ni rabil, priporočal je le enotno fronto. Par dni pozneje je pa že zopet tajil, da jo je priporočal. Na tako propagando je »Jutro« že poročalo, da komunisti ne bodo vložili posebne liste. Vsi kapitalistični časopisi so s tem zadovoljni, vsi imajo interes pri TPD in končno pade morebiti tudi kakšna kroglica v njih skrinjico, potem jih bo več in bodo lahko zahtevali od TPD več provizije. — Redukcija in njeni strahovi so pa za fašiste in uradnike tudi sami po sebi izvrsten volilni maneuver, vsaka strahovlada vlada s strahom nad vsemi, ki se dajo spraviti v strah. Prestrašeni na volitve sploh ne mislijo in marsikdo se bo izselil tako, da še volit ne pojde, razen če mu bo TPD plačala vlak in zamudo časa. Tako ima redukcija za TPD še mnogo koristnih strani za volilni boj, ki mora imeti »državotvoren« izid na vsak način, drugače bi rudnik ne bil več tako profitvoren. Da bi pa tudi te volitve padle v vodo, to bi bilo za TPD in za vlado enako nerodno, kajti že sedaj šepetajo vrabci na strehah, da teče že osmo leto nezakonitega stanja v Trbovljah.

r Zagonetno, a vendar razumljivo. V nedeljo, 21. t. m., sem bil povabljen od Delavske zbornice, naj pridem ob 2. popoldne na konferenco zaupnikov brat. skladnice in Zveze rudarjev v Trbovlje. Konferenca se je pa vršila že dopoldne. Značilno je, da sta Šober iz Zagorja in Mulej z Jesenic do-

spela pravočasno, torej že dopoldne, delegat iz Rajhenburga in jaz sva prišla ob 1. popoldne in ob tej uri je bilo že vse končano! To je zelo značilno. — Z Uratnikom sva nato »barantlala« za naša dva mandata v Del. zbornici. Bil sem za to, kar je bilo že v »Napreju« povedano, on se pa s tem ni strinjal. Končno mi je odgovoril: Če nočete z nami, bosta pač vaša dva v kotu sedela, mi bomo pa imeli vseeno večino! — To bo res lepa igra, delavci se bodo zopet nekaj naučili. Zato pazite: klerikalci so bili proti sedanjemu volilnemu redu, demokraciji tudi in mi seveda tudi. Radi tega zahtevamo, naj Del. zbornica izdela boljši volilni red, voli naj se s kroglicami. Sedaj izvoljeni člani naj izvolijo odbor, v katerem bodo zastopane vse stranke, ta odbor naj izvede nove volitve, vsi drugi pa naj mandate odlože. Kdor bo delal drugače, je uganjal le demagogijo in v resnici ni bil proti sedanjemu sleparskemu volilnemu redu. — Še nečesa drugega sem se v nedeljo naučil. Del. zbornica je bila precej radodarna z delavskim denarjem. Ni slaba plačnica; vožnjo plača za II. razred, dnevnice pa po 120 Din. Ni še dolgo tega, pa tudi že pred davnim časom sem slišal, da so delavci najslabši plačniki. Rečem vam, da to ni resnica. Res je, da so delavci dobri plačniki, želeti je le, da bi bili tudi sami dobro plačani! — A. Martinšek.

r Nevtralna Delavska zbornica je sklicala za 21. t. m. v Trbovlje vse rudarske zaupnike, da se posvetujejo o redukciji pri TPD. Njena nevtralnost gre tako daleč, da je povabila tudi nasprotnika nevtralnosti, soc. demokrata s. Martinška iz Velenja, ki je na nesrečo socialpatriotov član gl. odbora brat. skladnice, ker so rudarji rajši tega volili nego pa zaupnika mežiškega rud. podjetja kristanovca Logarja. Samo mala zmota se je pripetila: drugi so bili povabljeni za dopoldne, s. Martinšek pa za popoldne. Tako je nevtralnost dokazana, s. Martinška pa le ni bilo zraven in socialpatriotski juristi so imeli mir pred »razbijanjem«.

r Enotna fronta zmaguje že dolgo in ne vemo, koliko zgodovinskih dni je že imela, ki tvorijo mejnike in jutranje zarje končne zmage. Velevažna je bila n. pr. zgodovinska pridiga, ki so jo pridigali prelati in župniki iz raznih krajev v Trbovljah lani sredi junija. Tudi Jeram je bil med njimi in je še med pridigo naglasil, da je politično naš, samo strokovno da je za enotno fronto, češ, to je potrebno zaradi davka na ročno delo in jeseniški delavci vseh struj da so to spoznali in vsi brez izjeme vstopili v enotno strok. organizacijo. Enako so drugi prelati z lažmi hoteli spraviti trboveljski proletariat pod Kristanov plašč, pa je ostal zgodovinski dan le pobožna želja. Mnogo zedinjevalnih kongresov je bilo lani, in vsi so bili »zgodovinski«, čeprav se je zdel nam zgodovinski samo tisti, na katerem je min. Pucelj obljubil vladno pomoč za razredni boj. Najbolj zgodovinske pa so bile volitve v Del. zbornico, zgodovinska zmagala I. reda (sleparstvo, tatvine itd. so bile res zgodovinske). Po vseh teh zmagah so pa prišli gg. prelati 21. t. m. zopet v Trbovlje in razlagali, da je nastopila najhujša kriza, ki bo prinesla najhujšo lakoto in proti kateri ni nobene pomoči, in da bo ta kriza trajna! Če bi bili delavci tako strahopetni, kakor ti »zgodovinski« revolucionarji, bi moralo res obupati!

Pod visicami vpraša obsojenec, ali ne bo pomiloščen. Revolucionar pri vojni napovedi ne vpraša tako. Zastopnik zmagovite enotne fronte F. Uratnik je pa, kakor je na shodu sam povedal, vprašal rav. TPD Skubica, ko je izjavil, da bo ena tretjina rudarjev reducirana: »Ali je ta sklep TPD končnoveljavjen?« Milostni odgovor se je glasil: »Naj pa ena tretjina izmenoma praznuje«. Potem je zbobnal Uratnik za 21. t. m. svoje zmagovite bojovníke in jim svetoval, naj gredo za to milost v boj. Za popoldan pa je pripravil ta boj: Krušič, Topalovič, Sedej, Uratnik in Žorga, vsi so streljali, da »moramo iti enotno v boj in zahtevati, da ena tretjina praznuje.« Na delavske medklice je Uratnik pojasnil, da je konferenca ta bojni plan temeljito premislila in da nikakor ne gre, da bi vsak iskal izhoda na svoj način. Najbolj se je bal, da bi kdo zahteval, naj TPD pokaže svoje račune... Utemeljeval je svojo resolucijo tako-

le: »Če bo rudar 14 dni delal, tretji teden pa imel ves zase, pojde lahko tudi kam dalje iskat postranskega zaslужka.« Rudarji pa, ki niso tako brez korajže, pravijo: Če bi se to zgodilo, bi vsak, kdor ima kmetijo, živel in se ubijal, kdor je pa nima, bi delal v rudniku 14 dni tako naporno, da si bo v 14 dneh zaslužil za 3 tedne, tretji teden pa bo pil. Ti rudarji imajo prav in vidi se, da živijo od dela, ne pa od milosti. Za trboveljsko živinsko delo dobi delavec povsod drugod vsaj tolikšen zaslužek kakor v Trbovljah! Čemu potem strašite? Menda zato, da bi neizkušeni mladini vzeli korajžo, da bi morali iti s trebuhom za kruhom starejši družinski očetje, ki jim je selitev res težka! Ni res, da ni dela! Brezposelnost je posledica prevelikih profitov in Delavsko zbornico plačujemo zato, da to dokaže s številkami in da poskrbi za pravičnejšo organizacijo dela!

r Uradništvo pri OUZD ima čudne eksemplare med seboj. Neka poštna uradnica, ki je bila radi izropavanja ameriškanskih pisem na način dolar-skih princev obsojena na 7 mesecev strogega zaporja, je bila sprejeta v službo pri nekem okrajnem glavastvu takoj, ko je prišla iz zaporja. Potem je bila tam reducirana in sprejeta v službo pri OUZD. Ta urad je tudi sicer blagoslovljen za »boljše sloje«. Neki uradnik, ki je bil v mornariških zaporih zaradi tatvine, je prešel iz zaporja v poštno službo, iz te službe zopet v zapor in iz zaporja k OUZD. Ljudje pa, ki znajo delati in ki tudi delajo, ti spadajo med »slabše sloje«, najbrž zato, ker niso zmogni merodajnim gospodom posojati po 5000 Din.

r Da »ne zna ločiti med tvojim in mojim«, torej tatvino ozir. poverbo organizacijskega denarja je očital mežiški župan P. Logar sodr. Möderndorferju v nekem dopisu v »Socialistu«. S. Möderndorfer je takoj tožil, Logar je pa obljubil dokaz resnice. Bilo je več razprav, zaslišanih mnogo prič, 23. t. m. pa je bil Logar radi častikraje pred ljubljanskim višjim deželnim sodiščem obsojen na 500 dinarjev globe ozir. 5 dni zaporja in povračilo vseh sodnih stroškov. Tako je končal že drugi del akcije, ki naj bi bila pokopala s. Möderndorferja. Nadaljevanje sledi.

r Za organizacijo se bojijo v nekem štajerskem industrijskem centru. Tam imajo tudi organizacijo JSDS in KDZ. Člani te organizacije so sklenili sklicati shod, na katerem bi se pogovorili o razmerah, ki vladajo danes med delavstvom, zlasti pa o razmerju napram podjetju. Pri tej priliki so sklenili tudi, naj bi se vršil sestanek delavcev nekega obrata, ki so bili svoje dni tudi v naši stranki organizirani. To željo so sporočili nekaterim zaupnikom dotičnega delavstva, a ti zaupniki so se protivil, češ, našo strokovno organizacijo nam hočete razbiti, komaj smo jo nekoliko okrepili! Prav gotovo pa to ni bil namen naših sodrugov. Jezus je rekel po sv. pismu svojemu nasledniku Petru: Glej, Peter, to je skala, (organizacija po njegovih naukih) na to skalo bom sezidal svojo cerkev (bodočnost) in peklenške sile je ne bodo premagale. Torej se ni bal za svojo organizacijo. — Pa prej omenjena organizacija? Na zelo pščenih tleh mora biti zgrajena, če se boji, da bi jo peščica tkzv. naprejevcev razbila. Mora imeti gotovo že kal znane bolezni v sebi, ki je ne bodo ozdravili niti zagrebški specialisti Haramina, Beker & Co. s tkzv. nevtralnostjo. To namreč niso pravi zdravniki, Marks in Engels jih imenujeta v »Kom. manifestu« — mazače. — Pfitikus.

r Ljubljanska podružnica »Svobode« je imela preteklo soboto občni zbor. Govorili so na njem tudi o zadevah, ki bodo zanimale tudi čitatelje izven Ljubljane, zato bomo v prihodnji števec »Napreja« poročali več o njem. V novi odbor so bili izvoljeni ss. z liste, ki jo je predlagala skupina okoli DKL. — Čudno je, da doslej ni poročala o njem »Del. politika«, čeprav ima prostora, da nam vsak dan sproti sporoči, če se je kje kako kolo potrla, ali če je mrknila kakšna filmska zvezda v Ameriki.

Grde mahinacije.

(O mezdnem gibanju v Mežici.)

Čenjeni sodrug!

Vas pozdravljam in Vaš današnji občni zbor, katerega se žalibog ne morem udeležiti radi konference, ki se vrši danes v Prevaljah. Zato Vam podajam svoj skromni pismeni referat, in sicer v ravno ni obliki, kakor bi to storil osebno, ako bi mogel. Pridem do jedra. Moram najprvo omeniti, zakaj sestanka, na katerega sem bil povabljen, se vsled bolezni nisem mogel udele-

žiti. Kar pa po mojem mnenju ni bilo v škodo našim delavcem, še manj pa pokretu. Prav imate, da se interesirate za eno in drugo, vendar v tonu, v katerem mi pišete v zadnjem pismu, nisem navajen govoriti in tudi odločno izjavljam, da se ne bom nikoli navadil, ker to ni bilo več dostojno pisano. Ampak se hoče v pismu nekaj predbacivati, (očitati) kar lahko vsak naprej sluti, da ne more biti resnica. Sodrug, pravim Vam eno, ako drži en (sam) človek vse gibanje kvišku, tedaj smo jako slabi in zelo nesposobni za kaj protikapitalističnega, ker bo rešpektiral (kapitalist) le mase in ne pa posameznih oseb. Kaj morem zato, da sem bil bolan? Ali ravno isti proletarec kot ste vi ne bi smel več bolan biti? Čudno razumete položaj svojih sotrpinov. Glede podkupovanja pa jo zavijete čisto po bernotovsko. Vidi se, da Vam včasih oficir glasnega šlaba bernotijade vendar kaj natrobi, da ga potem v metodah posnemate. Glede odložitve mandata Vam sporočam, da sem se posvetoval s sodrug, ki imajo dolgoletne izkušnje za seboj in so rekli, da je bilo prav. Ponosen sem zato, da imam stare sodruga kot svetovalec, ki so prestali že hujše borbe s kapitalom, kakor jih imamo dandanes. Vseeno bi mi bilo, ako sem kot predsednik delegatov od strani bernotincev in neorganiziranih delavcev nekoliko kompromitiran, vendar ne bi mogel tega prenesti, da se ljudje, ki pravzaprav za delavski pokret ničesar storili niso in tudi nimajo namena, vendar pa bi se radi vsedli za mizo in jedli zraven pridnejših, kateri so že napravili lepe korake v polju delavskega gibanja, od mize potem pa bi šli s sitimi trebuh in psovali one, ki so jim pomagali se nasistiti. Trdo sem moral odgovoriti! Pa zakaj? Zato, ker delavska morala to zahteva. Ali smemo biti kratkovidni? Imeti moramo široko obzorje, da vidimo ofenzivno sovražnika v pravi luči. Biti ne smemo samo hrabri borci ampak pred vsem tudi taktiki. Z eno taktično potezo se napravi bolj lahko sovražnik neškodljiv kot pa z najhujšimi bombami.

Da Vam pojasnim situacijo, pri kateri smo se nahajali in smo še delno. Namera Möderndorfer-Leskoškova je bila, da se lakoreko vthotapita v naše mezdno vprašanje in tam formalno sodelujeta. Kakor hitro bi bila mezdna vprašanja rešena, morda z uspehom, bi bi omenjena generala hvalila, da sta ona to napravila in delavstvo bi bilo slepo in bi sledilo tema demagogoma in naša res borbena organizacija bi pri tem veliko trpela. V slučaju pa, da so pogajanja z družbo pokazala res slabo stran uspeha, tedaj pa bi bila kriva Arh. Dolinar in še morda Kristan zraven. Ali mislite, da Leskošek in Möderndorfer verjameta, da bo Anglež dal 80.50 Din temeljne plače? Kaj še! Meni se ravno tako zdi, kot bi slišal njihove pogovore. Mislili so, obljubili bomo delavstvu toliko, da sploh ni mogoče doseči, potem bomo že uničili bando strokovničarstvo, ki se noče ukloniti maliku Bernotu. Res, saj se bi jim tudi posrečilo, delavstvo mi je že tudi predbacivalo, zakaj pa samo 30% zahtevati! Ali ne bi toliko kot pa Leskošek. Pravim pa še danes, da iz srca rad bi vzel, vsaj za mojo osebo ta povišek in sicer (ker znam hvala bogu ceniti našo moč) in preko nje ni mogoče iti. Ako ne bi bil odložil mandata predsednika zaupnikov, bi se marsikaj predbacivalo meni kakor tudi naši ZRJ in posledica bi bila, da bi morali mi sredi dela dokazovati stvari, ki žrejo čas, so pa brezpomembne. Sedaj pa bo imel bernotovec predsedstvo in ne bodimo mu nevoščljivi, saj ga bo proketo pomnil in sicer zato, ker bo delavstvo le zahtevalo onih 80.50 Din temeljne plače, katero je obljubil njihov frazer. Sodrug, priporočam Vam, da sklenete na Vašem občnem zboru sledeče: naj se izjavi bernotova sekcija ali da prekliče vso ono, kar so obljubovali delavstvu in vse to vsled tega, da našo organizacijo ubijajo, da so ali vsled zlobnosti ali pa nevednosti pripovedovali delavstvu, kar sami ne verjamejo, ali pa popolnoma sami obravnavajo z rudnikom. Sodrug, vse navedeno mislim, da zadostuje da vidite položaj, v katerem se nahajamo. Pijmo čisto vodo in ne gnojnice, da se ne okužimo! Grem nasproti idealnim ciljem delavskega pokreta. Ne izgubljam praznih besedi, ampak delujmo sistematično za napredek delovnega ljudstva. Ne mlajmo prazne slame, ker ne bo zrna iz nje. Skušajmo vreči vse demagoško od onih ljudi, ki ne vedo, kje se prime kramp in lopata. Imejte zaupanje v one ljudi, ki Vam sami znajo povedati kaj je delo, da ni treba se jiti še le iz knjige učiti trpljenje delavca. Naj živi Vaš današnji občni zbor. Današnji občni zbor naj bo triumf zmage v Mežici. Vstajamo k novemu življenju, to življenje ne bo delo onih ljudi, katere Vi potom davkov redite, da Vas potem razvijajo, ampak življenje boste postali Vi in Vaši pravi voditelji. Toliko za danes v pojasnilo, v najbližji bodočnosti pa bom sklical shod po celi Mežiški dolini ter bom po svojih zmognostih dopovedal našim ljudem o naših bodočih nalozah.

Črna, 13. februarja 1926.

Franc Dolinar, l. r.

To pismo — le slovnično je malo popravljeno — je pisal župan v Črni in bivši predsednik del. zaupnikov svojim tovarišem, kristanovcem, ki so imeli članski sestanek v Mežici. Na sestanku pisma niso prečitali, so že vedeli zakaj. S tem je dobil Dolinar že od svojih ljudi brco in če bi šlo le za Dolinarja samega, se sploh ne bi kdo baval s to zadevo. Treba pa je pokazati, kakšno politiko vodijo kristanovci, da jim preprečimo delati škodo še nadalje.

Kakor je bilo že v »Napreju« objavljeno, se nahaja delavstvo svinče-

in ss. Pevcu in Znoja. Dopis ni samo od konca do kraja zlagan, temveč ima tudi namen, v javnosti očrniti odbor naše brat. skladnice, kakor da bi nepravilno delal. Kar se tiče Del. zbornice in njenega tajnika: kar sem pisal o njej, sem tudi podpisal. Glede predlogov: res sem predlagal, naj se rezervni deleži ne izplačajo, ampak naj se varujejo pridobljene pravice. Moj predlog ni bil sprejet, imel je pa dr. Obersnel od podjetnikov boljše stiliziran predlog in da se še lahko doplača do karentne dobe. Ta predlog je bil sprejet, ker je bil boljši kakor oni od Del. zbornice, ki je zahteval izplačilo rezervnih deležev. Da smo to dobro naredili, nam je potrdil 21. t. m. Uratnik na shodu v Trbovljah, ko je povedal, da se je v novih pravih to doseglo, da se reduciranim mi treba bati, če imajo 20—25 let službe, da bi izgubili svoje pravice. Lažnivi kljukec, ali čutiš zausnico, ki si jo dobil? To je druga, prvo si dobil od glavne skupš.ine teden dni poprej, ko je bila odobrena tudi 48. točka. Kar se tiče ss. Pevca in Znoja si dobil ti, lažnivi kljukec, trdijo zausnico od glavnega odbora. Ko je šlo za to, če plača brat. skladnica stroške, ki so nastali radi Kobalove tožbe, so gg. po natančnem pojasnilu rekli, da pripada našemu odboru nagrada, ker je delal v prid brat. skladnice in se zato stroški plačajo. Če se pa g. Kobal najde, je pa on dolžan povrniti te stroške. Kakšna morala je to, vprašuješ v svojem dopisu. Povem ti: resnica je eno, laž drugo, kdor resnice ne mara, dela za lažjo, tu si ti na prvem mestu, zraven tebe pa oni mladi, ki ti pomaga v DKL, ki sem mu že zadnjič odgovoril. A. Martinšek.

CELJE. Brezposelnost se vedno bolj širi. Tvrdi A. Westen je dala 400 delavcem dopust; baje zato, da zniža že itak piše mezele in podaljša delavni čas. Tvrdka »Zlatarka« namerava baje delavske prejemke kar za 50% znižati. Sočasno, ko trgajo podjetniki delavske plače, pa trgovci še vedno vzdržujejo strahovite cene življenjskih potrebščin. Proti draginji je nastopila tukajšnja protektorica »Rdečega križa«, gospa (bivša baronica) Müllerjeva javno na trgu in na ulicah. Posledica tega je bila, da je neki trgovec hujškal vojne invalide in šolsko mladino proti njej, da je bila izpostavljena javnemu zasmeševanju. Nismo v stikih z organizacijo »Rdečega križa«, ki jo pač poznamo kot humanitarno društvo, odobravamo pa, če člani te organizacije delajo za odpravo socialne bede. Obsojamo tak način boja proti ljudem, kakor se je vršil proti prej imenovani gospe. Gospodje iz trgovskih krogov si naj zapomnijo, da z ironijo ne bodo odpravili revolt.

ČRNA-HELENA. (Odgovor »Del. politiki« z dne 18. t. m.) Dopisnik iz Črne piše, da smo imeli v Podpeci sestanek, da je resnično, lažnivo in demagoško pa je, da bi bili pri tej priliki govorili o kakšni prodajalni. Dopisnik naj bi se bil podpisal, ker se ni, nam je njegov dopis zopet dokaz kristanov-

ske zahrbtnosti, ti ljudje se namreč povsod bojujejo javnosti. Kristanova »Politika« piše, da nas bolijo volitve v Delavsko zbornico. Človeka res lahko boli, če pomisli, s kakšnimi lažmi, frazami in drugimi grdimi sredstvi so pobirali glasovnice. Pri nas v Heleni je n. pr. rudar B. Z. skopil kar k vratom in prav debelo lagal, žal, da so na njegove laži nasledili zlasti mlajši delavci. Ko smo zaznali za njegovo delo in laži, smo glasovnice takoj zahtevali nazaj, pa nam jih ni hotel vrniti, čeprav je bilo še časa dovolj. Pravijo, da mu je žena očitala, da mu delavci ne bodo več zaupali, če bo tako delal. Če misli, da bo še kdaj delavski zaupnik, se moti, mu je že odzvonilo, čeprav imamo v Podpeci samo en zvon, ali pa se mora hitro, in temeljito poboljšati. Zveni je tedaj baje odgovoril: »Eh, kaj zato, če pridem ob zaupanje, saj v dveh letih bom že imel svojo hišo!« Kristanoveci hiše svojim lažnivcem kar iz rokavov strešajo! Demagogi okoli »Del. politike« nam pravijo, naj se ne vrtikamo v gospodarski in strokovni pokret, ker da so to oni usovarili. Smo tudi mi pomagali, ko smo pa videli, da delavci ustvarjajo, demagogi pa gospodarijo, smo se uprli. Saj se prav jasno vidi, da so v vaši strokovni organizaciji delavci tem demagogom le za »špas«. To se je že večkrat pokazalo, tudi sedaj, ko smo v meznem gibanju. Vemo, da vas, demagoge, čaka v Mežici in Črni popolen polom. Delavci, kjer se javno dela, tam se mora resnica govoriti, poslušajte glas resnice! — Karl H. rudar v Heleni.

SLOV. BISTRICA. Volitve v Delavsko zbornico so tudi pri nas oživele vse agitatorje različnih strank, še celo Čeh iz Maribora je prijedral, da bi nalovil za kapitlašično sorodstvo nekaj kuvert. Ni pa imel seveda sreče ter je žalostno izjavil: »Se ne da nič napraviti, tukaj je vse črno« ter odjedral zopet prazen nazaj v »Združeno strokovno zvezo«. Dne 23. januarja je pri nas po nekaterih obratih raznašal kuverte kontrolni organ OUZD iz Konjice. Poleg kuvert je nosil tudi kandidatne liste, a samo tri, kristanovsko, identikalno in demokratsko. S tem so zmešali delavstvo, da so začeli povpraševati, kje je socialdemokratska, torej delavska. Naslednje dni so prihajale kuverte tudi po pošti, tedaj se je pričela prava gonja za njimi, klerikalci so poslali vse moči, še celo gg. kaplana nista izostala; skraj vse delavnice sta obiskala in čisto pozabila na cerkveni red, po katerem bi moral eden doma ostati, da je pripravljen za vsak slučaj. Zgodilo se je, da je v tem času prinesla babica otroka h kristu ter je morala skoraj ves popoldan čakati na kaplana, da bi krstil. Ker je babici že le predolgo bilo, je šla g. delkano vprašati, kje so gg. kaplani, da bi krstili. Odgovorili so ji: »Kaj mislite, da morajo kaplani kar na vaše povelje tukaj biti?« Seveda, če gre za volitve, mora drugo vso izostati, tu gre za lov za žepne in mandate. Vedite, delavci, da tu ni šlo za vero, ampak

za vaše pravice in so vas zopet opeharili za vaše glasove, niste niti zvedeli, da je šlo za Delavsko zbornico, temveč ste lepo verjeli, ko so vam lagali, da gre za bolniško blagajno. Na parni žagi pri Antoliju pravijo delavci, da bodo g. kaplanu za druge volitve dali prostor pri gateristu, ali pa celo postavili spovednico v žago, da se bodo Novaščani, kateri grešijo proti svojim sodelavcem kot izdajalci proletariata, izpovedali svojih grehov. Gg. kaplani naj pustijo nas pošten delavce pri miru! Če moramo drugače sami delati, bomo tudi volili po svoje, ne potrebujemo nobenega terorja od nobene strani, ki ga še nismo tu vsega popisali. To si zapomnite, kajti zopet ste dokazali, da ne spadamo skupaj. Delavcem pa kličem: Strnite se v delavske vrste, t. j. v socialno demokratsko stranko ter si naročite delavski časopis »Naprej«, da ne boste pri vsakih volitvah na milost in nemilost podlegli klerikalnim in drugim lažem. Sami se izobrazite v delavskih organizacijah, da boste lahko tudi drugim resnico povedali. — M. B.

Delavski časopisi so: Pravica, Nova pravda, Delavsko-kmetijski list, »Delavec«, Delavska politika, včasih tudi »Jutro« in še nekaj drugih. Socialno demokratičen je pa le »Naprej«.

Iz stranke.

s **CELJE.** Franc Naraks, pražilec v Cinkarni, ni več član naše stranke, ker je kršil pravilnik. Člane opozarjamo, da mu ne izročajo več denarja za članske prispevke itd., ker je postal cestni blaginjak SPJ in Kristanove »Delavske politike«. — Odbor kraj. org. JSDS in KDZ v Celju.

s **Zadruga »Skupni dom«** ima že 80 članov s 467 deleži po 100 Din.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz z dne 20. II. 1926	6850.90 Din
Anton Gregurka, Vrhnika	10.50 »
A. Kuhar, Trbovlje	8.— »
K. Korošec, Zalec	4.— »
Nabrano na odborovi seji v zasedanijih Libojah:	
Franc Dosedla,	5.— »
Avugst Dosedla	5.— »
Ivan Dosedla	5.— »
Karl Dosedla	5.— »
Jakob Roter	5.— »
Franc Rebersak	2.25 »
Franc Kos	3.— »
Ivan Germadnik	5.— »
Stanko Pečnak	2.— »
Franc Pečnak	5.— »
Anton Marinc	2.— »
Alojz Ograjšek	2.— »

Skupaj 6.919.15 Din

pri glavobolu, zobobolu; krepi in osvežuje mišice in živce, pa prinese zdravo spanje in novo moč za delo. Odznočaj in odzunaj močnejši, izdatnejši in večjega dejstva kot francosko žganje in najboljši kosmetikum te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 specialne

ZAVAROVANCI
v smislu objave v »Socialističnem koledarju« za leto 1926.

Ljubljana: 200. Zvonimir Bernot (879), redaktor, N. Sl. seke. 2000 Din. **Ribnica na Pohorju:** 201. Anton Pečovnik (893), del. 250 Din; 202. Peter Vabič (874), tesar, 250 Din; 203. Karl Poklinec (870), kamnosek, 250 Din; 204. Jože Skarlovnik (887), kamnosek, Lg. 500 Din; 205. Ivan Karat (870), kovač, 250 Din; 206. Miha Mithaus (895), kamnosek, 250 Din. **Jesenice:** 207. Anton Thaler (883), kov. N. Sl. seke. 2000 Din; 208. Alojzij Zagar (901), del. 250 Din; 209. Janez Robič (898), del. 250 Din; 210. Karol Koblar (889), del. 250 Din; 211. Ciril Klinar (894), del. 250 Din; 212. Klemen Robič (903), del. 250 Din.

Maogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in bolezní slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaško Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravlja in lepote, ki ne zadovoljuje svojih pristašev samo po prijetnem vonju, temveč tudi s skoristnimi sestavinami, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti dva lončka pomade za 38 Din; 5 mil za 52 Din že z zavojnino in poštnino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 252, Hrvatska.

Svoboden tisk je povsod odprto oko ljudstva, je utelešeno zaupanje ljudstva v samega sebe. Je brezobzirna izpoved ljudstva pred samim seboj in znano je, da je moč priznanja odrešujoča. Je duševno ogledalo, v katerem vidi ljudstvo samo sebe, samega sebe opazovati pa je prvi pogoj modrosti.

(Karl Marks.)

26. II. 1926. — 2400.

steklenice za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 specialnih za 250 Din že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 252, Hrvatska. Posamezne steklenice »Elsafluida« pa po reducirani ceni 9 Din se dobe v vseh lekarnah in sorodnih trgovinah.

Mnogo zaslužiti

delati in pridobivati moremo edino le s povsem zdravimi rokami in nogami. Ako se naših udov polote vstrajne bolečine ter začne

trgati, zbadati, bosti in mučiti, tedaj je to velika zapreka pridobivanju. Kako blagodejno se izkazuje v teh težkih urah drgnjenje in umivanje s našim že skoz 27 let priljubljenim, bolečine olajšujočim domačim sredstvom Fellerjevim blagodišcem Elsafuidom! Zelo koristen je pri revmatičnih bolečinah,

Naročajte „NAPREJ“!

Otvoritev ljudske kuhinje.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril v gostilni g. J. KIRBISCHA, Ljubljanska cesta št. 2 v CELJU

LJUDSKO KUHINJO

kjer se sprejemajo tudi abonenti na hrano. — Cene nizke.

Priporočam se za obilen obisk.

Karl Covicnik.

Ustanovljeno 1852

TEOD. KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8.

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelovodov. Kopalniške in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škale) za konzerve.

Galanterija!

ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Peteline

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!

JORA slaščičarna

na drobno — na debelo

Celje — Dečkov trg šte. 6.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Franciškanska ulica šte. 6

registrirana zadruga s omejeno zavestjo.

Tiskovine

na čisto, izpustiva in urada, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zahvalnice. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Vsem članom KDZ in JSDS ter razrednozavednemu delavstvu Slovenije naznanjamo, da smo s 15. febr. 1926 otvorili

čevljarsko in krojaško delavnico

v Celju, hotel pri „Kroni“, Ljubljanska cesta št. 10.

(v poslovnih prostorih zadruga)

Vsakovršna naročila se sprejemajo od vsakogar, za izdelovanje novih čevljev ali oblek ter popravila po najbolj nizkih cenah. **Delavci, delavke!** Naročajte Vaše potrebsčine le v delavskem združnem podjetju, katere bodo vselej ustrezale Vaši želji.

Za obilno udeležbo se priporoča:

Splošna gradb. gospodarska produktivna zadruga „Naprej“ r. z. z o. z. v Celju.

Kad r pridete v Celje in predno nakupite manufakturno blago, moške in ženske izgotovljene obleke, plašče, suknje, odeje, srajce, si oglejte velikansko zalogo blaga in izdelkov

„PRI AMERIKANCU“ - Glavni trg - pri farni cerkvi.

Tam se prodaja najceneje, ker ima lastno tovarno Obleka moška štofasta od Din 350— naprej. SPECIALITETA: Moška obleka, po meri narejena, zajamčeno pristna volna samo Din 350—. Cagaste moške hlače, močne od Din 45— naprej.

Barhant, flaneli in vse drugo blago po najnižji ceni.

Velikanska izbira moških in ženskih štofov.

Oglejte si

„Pri Amerikancu“, Celje, Glavni trg 10 (pri farni cerkvi).

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg šte. 15

prilporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.